

de Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Gezag in het gezin

10 Zien en
gezien
worden

4 Verdrietig ledenverlies
Bijbels Beschouwd

7 De preken van
Ralph Erskine
Serie: Leergangen CGO

EEN STEM GODS EN NIET EENS MENSEN

*‘Een stem Gods
en niet eens
mensen’.*

Handelingen 12:22b

De wereld is in de ban van het wereldkampioenschap voetbal in de Verenigde Staten. Ook aan onze jongeren en ouderen gaat dit niet ongemerkt voorbij.

Voetbal is al zo lang koning in ons land. Het is uitgegroeid tot een waar volksvermaak dat de aandacht van miljoenen opeist. Ook binnen de kerken zijn er velen die zich hiervan maar moeilijk kunnen losmaken. Juist in deze tijd beschikt de boze over een machtig middel om harten en gedachten gevangen te nemen. Daarom moeten wij de gebeurtenissen van vandaag toetsen aan Gods Woord. De Schrift leert ons om alles te beproeven. Op grond van Gods Woord mogen wij ons niet onderdopen in deze dwaasheid, die uit de afgrond opkomt. Wie door deze banden gebonden is, moet zich daarvan afkeren en zich bekeren tot de Heere.

Hoeveel tijd gaat er om in het volgen van wedstrijden, analyses en helden? Hoeveel gesprekken gaan erover? Hoeveel vreugde of teleurstelling wordt erdoor bepaald? Vrienden, er is een blijdschap die niemand kan weg nemen, dat is de blijdschap bij en mét Immánuël.

VERZET

Handelingen 12 tekent de strijd

van het verhoogde Lam tegen de vijanden van Zijn klein kuddeke. Zo is het nog. Steeds dienen zich nieuwe vijanden aan, maar het Lam op de troon gaat van overwinning tot overwinning. Hoe betoverend en veelbelovend de machten uit de afgrond zich ook voordoen, de Leeuw uit Juda's stam overwint: Hij wint in, of ruimt op. Waarom de één wordt ingewonnen en de ander opgeruimd, ligt in Gods soeverein welbehagen, waarover Zijn Kerk zich slechts verwondert. Hier wordt iemand opgeruimd. Wie volhardt in zelfverheffing en mensenroem, zal ondervinden dat God Zijn eer aan geen ander geeft. Herodes Agrippa I, kleinzoon van Herodes de Grote en door keizer Gaius aangesteld als koning over Judéa, hunkert naar populariteit en aanzien. Om het volk te behagen laat hij Jakobus onthoofden. Gewetenloos gaat hij over lijken; ook Petrus zou hij hebben gedood als God niet had ingegrepen.

Herodes raast van honger naar populariteit. God laat Herodes' trots en zelfverheerlijking rijpen, zodat zichtbaar wordt waar

menselijke hoogmoed op uitloopt. O, raasde hij maar naar het Brood des levens! Wat is datzelfde kwaad ook in het hart van Gods kinderen aanwezig! Daarom leren zij het te doden zodra het de kop opsteekt.

Herodes wil verheven zijn. Populair zijn. Daarom bestrijdt hij het christendom en doodt hij zijn leiders. Hij kleedt zich in Goddelijke pracht en laat zich als een god vereren. Het stadion stroomde vol. Het volk geniet, men raakt in extase! Vleiend roept men hun 'held' toe: 'Een stem Gods en niet eens mensen!'

Nee, tegenwoordig hoeft men daarvoor niet eens meer naar een stadion. Men hoeft er zelfs het reformatorische huis niet voor uit. Liggend op bed kan men wedstrijden volgen en helden bewieroken. Maar dit kwaad beperkt zich niet tot wereldse idolen; ook in godsdienstige kring worden idolen gemaakt. De natuurlijke mens zoekt overal zaligheid en geluk, behalve bij Jezus (Heidelbergse Catechismus, Zondag 11).

Laten we ons eens afvragen: Kan ik uren kijken naar wat mensen op een veld presteren, terwijl een kwartier Bijbellezende mij al te veel wordt? Kan ik de namen van voetballers moeiteloos opnoemen, terwijl de Persoon en het werk van Christus mij niet bezighouden? Wat is het werk van de Heilige Geest noodzakelijk om een mens te ontmaskeren en te maken tot wie hij werkelijk is: een hoogmoedige zelfbedoeler en een eerrover van God.

VERLIES

Verzet tegen de Leeuw uit de stam van Juda verliest u altijd. Dát Herodes uit de weg wordt geruimd, heeft hij volledig aan zichzelf te wijten. Immánuël heeft Zich vrijgemaakt! Hij heeft hem geroepen en gewaarschuwd. Verharding was het gevolg. Hoe is het bij u en bij jou?

Lezer, bent u al voor déze Leeuw ingewonnen? Zij die door Hem worden overwonnen, leren hun zelfhandhaving en zelfverheffing kennen, verafschuwen en bewenen. De Geest van Immánuël stoot hen van hun troon. Zij moeten van de troon af, opdat Hij erop kome.

Deze koning kleedt zich als God. Nog niet zo lang daarvoor stond in het rechthuis van Jeruzalem de Zoon des mensen. Men hing Hem een spotkleed om. Daar staat Hij, de Spotkoning, borgtochtelijk voor een hoogmoedig volk dat zelf deze plaats verdiend heeft, maar dat liever door de menigte wordt toegejuicht. O, die afschuwelijke hoogmoed!

Maar hier staat de heilige Zoon des mensen, gehuld in het spotkleed van Zijn Kerk. Hij heeft Zijn Vader altijd alle eer gegeven. Toch werd de vloek en de wrekende toorn van God over deze zonde van hoogmoed op Hem gelegd. Daarom perste Hij Zijn bloed als de Onschuldige, met de eer van God op Zijn stervende lippen.

VERNEDERD

Herodes' einde is huiveringwekkend! De Leeuw uit de stam van Juda overwint altijd. Dat staat vast. Hij wint in, of Hij ruimt op.

We lezen van een 'gezette dag'. De hemel regeert. Het volk scandeert: 'Een stem Gods en niet eens mensen!' Herodes geniet, totdat de hemel in beweging komt.

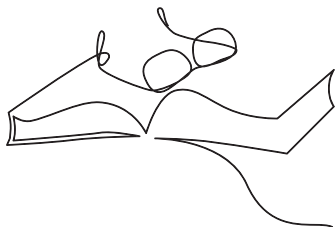
Verzet tegen déze Koning eindigt onherroepelijk in verlies. Het bloed van het Lam had ook de zonden van Herodes kunnen wassen, maar hij wilde zélf koning zijn. Geen buigen, geen schuldbelijdenis, geen bekering, geen bloedwassing. Dan blijft over: 'Ga weg van Mij; u hebt Mij niet als Koning gewild'. Bewierookt door de mensen, maar geoordeeld door God. Kom, geliefde lezers, waag toch uw

kostelijke ziel niet aan de godenzonden van deze eeuw! God is een jaloers God op Zijn eer. Wat geeft het in het hart van Gods ware kinderen een droefheid dat zij God telkens opnieuw de eer ontroven en het Lam de lof niet toezingen die Hem toekomt. De Geest brenge u hier al tot die zang en aanbidding: 'En alle schepsel dat in den hemel is, en op de aarde, en onder de aarde, en die in de zee zijn, en alles wat in dezelve is, hoorde ik zeggen: Hem, Die op den troon zit, en het Lam zij de dankzegging en de eer en de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid' (Openb. 5:13).

De overwinning is voor het Woord, want wij lezen: 'Het Woord Gods wies'. Dat Woord, geladen door de Heilige Geest, vernedert en maakt klein. Dat Woord ontnemt ons alle mantels die wij onszelf omhangen. Dat Woord brengt bij de Gezondene van de Vader, Die voor Zijn Kerk de spotmantel droeg, opdat de gegevenen des Vaders de mantel der gerechtigheid zouden ontvangen.

*De Leeuw uit de
stam van Juda
overwint altijd.
Dat staat vast.
Hij wint in, of Hij
ruimt op.*

VERDRIETIG LEDENVERLIES

De ledenaantallen van de verschillende kerken haalden de pagina's in de kranten. De verliezen waren in ronde cijfers te lezen.

De Zoon des mensen, als Hij komt, zal Hij ook geloof vinden op de aarde?

Alleen de Hersteld Hervormde Kerk mocht zich verheugen in groei. In een RD-artikel werden de overgangen uit onze gemeenten naar deze kerkgemeenschap vanaf 2004 keurig opgeteld. Bij eenzelfde jaaroverzicht van de Christelijke Gereformeerde Kerken in het Nederlands Dagblad stond in

de kop nog een bemoediging: 'God verliest hen niet uit het oog'. Zo'n bemoediging heb ik in mijn eigen dagblad tevergeefs gezocht. Is er over ledenverlies dan nog iets goeds te schrijven? Ongetwijfeld!

'Van een vreemde moet je het hebben'. Zo'n goed woord vloede enkele jaren geleden uit de pen van ds. Marten

Visser, bij een soortgelijk cijferoverzicht. Visser is directeur van GlobalRize, een zendingsorganisatie met ruim 800 medewerkers. Hij weet hoe moeizaam het

Woord voortgaat in deze wereld. Als een van de weinigen nam deze predikant het op voor onze gemeenten. Hij plaatste de matige terugloop van onze leden in de context van de naoorlogse kerkverlating.

Volgens Visser kun je van de Gereformeerde Gemeenten drie dingen leren:

- In deze kerk worden geen vraagtekens gezet bij het gezag van Gods Woord.
- Het gaat in deze kerk ergens om: Hel en hemel zijn een realiteit tot in de botten gevoeld. Beking is noodzaak en niet automatisch.
- Kerk en gezin bieden een veilige schuilplaats tegen de boze wereld.

Woorden van betekenis. Sinds 1907 lag de kracht van onze gemeenten in het voorbeeld van eenvoudige mensen die de Heere vreesden. Maar ook toen was er kerkverlating. Deze is van alle tijden. 'Wie heeft onze prediking geloofd?' Toch heeft de naoorlogse kerkverlating ook iets van het einde der tijden. 'De Zoon des mensen, als Hij komt, zal Hij ook geloof vinden op de aarde?' (Luk. 18:8).

EEUWIGHEIDSERNST

In alle kerken wordt over dit verval nagedacht. De voorzitter van de Gereformeerde Bond wees enkele jaren geleden op het verlies van eeuwigheidsernst. Als dat besef wegebt, wordt de hemel min of meer vanzelfsprekend. Ds. B. van Leeuwen stak in reactie hierop de hand in eigen boezem en schreef: 'Het besef dat

wij geopenbaard moeten worden voor de rechterstoel van Christus is nagenoeg weg. Het ontzaglijke oordeel komt niet of nauwelijks meer ter sprake in de prediking. Dat is namelijk niet meer nodig. Op grond van de brede doopsvisie wordt de hele gemeente beschouwd als ware gelovigen. Etc.' Ingrijpende woorden. Maar laat ons vooral in de eigen spiegel kijken en luisteren naar wat ds. Jacobus Fruytier (1659-1731) in zijn tijd al schreef over het verval in leven en leer.

HET BIJBELSE LEVEN

Jacobus Fruytier was ervan overtuigd dat wanneer wij het vrome, nauwgezette leven laten varen en ons conformeren aan de wereldse tijdgeest, wij uiteindelijk ook het zicht op de Bijbelse leer verliezen. Een voorbeeld ter illustratie. Jaren geleden stond er bij een jong gezin een grote TV in een kleine woonkamer. Het scherm was een open venster naar de wereld. Ik vroeg tijdens het doopbezoek of er ook nog een venster was op Jeruzalem. Het gezin verliet al gauw de kerk. Mijn vraag werd als on-pastoraal bestempeld. 'Ga er niet van uit dat wij de verleidingen niet kunnen weerstaan', was het zelfbewuste argument. De Heidelbergse Catechismus leert precies het tegenovergestelde: 'Dewijl wij van onszelf zo zwak zijn...' (Zondag 52). Het gezin was door het conformeren aan de wereldse

Stille afzondering.

In de rubriek Meelezen lezen we dit jaar delen uit het boek "De godvruchtige avondmaalganger" van Petrus Immens (1664-1720). Immens was vanaf 1697 tot aan zijn overlijden predikant in Middelburg.

tijdgeest het zicht op de Bijbelse leer kwijtgeraakt. Men meende in eigen kracht duivel, wereld en eigen vlees te kunnen weerstaan.

DE BIJBELSE LEER

Wanneer het vrome, nauwgezette leven wegeeft, ontstaat er volgens Fruytier al snel onverschilligheid. Dan vertroebelt het zicht op de Bijbelse leer aangaande de menselijke verdorvenheid, de noodzaak van bekering, en de rechtvaardiging door het geloof alleen. Deze vertroebeling van de Bijbelse leer zit veel dichterbij op onze huid dan wij wel denken. Allereerst horen wij van een Evangelie zonder wet, geloof zonder berouw, Goddelijke liefde zonder toorn. Wij hebben een afgezonderd leven nodig om deze Bijbelse waarheden door Gods genade te mogen verstaan.

PAND BEWAREN

Gelukkig zien we ook de andere kant. Paulus noemt dat de goede strijd strijden. Gezinnen die in eenvoud bij het Woord willen leven. Catechisanten die met betrokkenheid luisteren en aanwezig zijn in de weekdiensten.

Zij hebben onze steun hard nodig, juist nu instellingen van de kleine zuil verkrumelen. Waarom ontstond onze kleine reformatorische zuil naast de grote zuil van Abraham Kuyper? Eigenlijk om maar één reden. In de grote zuil hoorde je niet meer over de noodzaak van bekering. Kuyper kwam met de veronderstelde wedergeboorte. Ds. G.H. Kersten sprak in een herdenkingsrede in 1932. 'Zouden we die oude, beproefde leer van de waarachtige bekering onze kinderen laten beroven?' Moge deze Bijbelse leer ons leven stempelen met als belangrijkste bemoediging: 'Want de HEERE zal Zijn volk niet begeven' (Ps. 94:14).

DE GODVRUCHTIGE AVONDMAALGANGER

HOOFDSTUK 6

Over de vrede, de blijdschap en de roem van het geloof, die als vrucht uit het wandelen in geloof voortvloeien.

VOOR ZOEKERS IN HET HIER EN NU

Laat ik nu in de derde plaats het een en ander van wat gezegd is bij wijze van toepassing tot nut voor ieder van ons aan het hart leggen. Allereerst heb ik een woord tot u, arme en dwaze mensen die het in de wereld zoeken. Als het nu zo heerlijk gesteld is met Gods kinderen, als er in de dienst van God zoveel vrede, blijdschap en roem voor de ziel is, hoe komt het dan dat u deze dienst niet méér lief gaat krijgen? Waarom hebt u er dan nog zulke lage en geringe gedachten over, en waarom maakt u het leven van Gods kinderen uit voor naar en droefgeestig? Het lijkt u toe dat men alle vreugde moet prijsgeven zodra men een christen wordt! U zegt immers meestal: 'Zou ik zo naar en droefgeestig gaan leven? Dan zou ik geen genoeg meer hebben in de dingen van de wereld!' Maar u oordeelt zo dwaas omdat u nooit door ondervinding geproefd hebt hoe heerlijk het is om God te dienen.

VOOR VERONTRUSTE KINDEREN VAN GOD

In de tweede plaats heb ik vooral ook een woord voor Gods kinderen om ze te bemoedigen en leiding te geven. Nu zal iemand die klein van moed en verontrust is, mogelijk opnieuw in onzekerheid gebracht worden en zeggen: 'Ik durf wel niet te ontkennen dat ik het werk van God ervaar, als ik mijzelf onderzoek wat de laagste trappen van het geloof betreft, zoals hongeren, dorsten, begeren en uitzien. Maar als ik hoor welke vruchten het geloof heeft, ben ik bang dat het bij mij nog niet waar is, want dan zou ik die vruchten nu en dan toch ook weleens ondervonden hebben'. Maar dan stel ik u toch enkele vragen.

Geloof u niet dat diegenen gelukkig zijn die het vergund wordt om in vriendschap met God te leven en deze hartelijke blijdschap mogen ondervinden? Is het niet dikwijls uw wens om dit ook te ondervinden? Waar komt die waardering en dat verlangen anders vandaan dan omdat u die weldaden in hun dierbaarheid hebt leren kennen? Kan iets uit de wereld u wel enige echte blijdschap en voldoening geven? Is het in uw oog niet allemaal 'schade en drek', als u het vergelijkt met de zaligheid die in de gemeenschap met God wordt genoten? Zou u uw aangevochten en bestreden deelhebben aan God en al de zalige weldaden die Hij in Zijn gemeenschap schenkt, willen verwisselen met alles van deze aarde? Is God u niet boven alles dierbaar?

Als u deze zaken ondervindt, al is het dan dat u de ervaring van vrede, blijdschap en roem niet in de hoogste mate gevoelt, geloof dan toch dat u het beginsel ervan bezit. Stel de Heere geen perken door een grotere mate van genade te vragen. Bedenk dat God vrijmachtig is en dat Hij in Zijn hoogste wijsheid weet wat u nodig hebt.

GEZAG IN HET GEZIN

'Gezag moet je verdienen.' Bent u het als opvoeder eens met deze uitspraak? Dan hebt u Calvijn, maar vooral ook Gods Woord niet aan uw kant. Ook voor jou als jongere heeft gezag in het gezin grote betekenis.

1. Schriftgezag
2. **Gezag in het gezin**
3. Gezag in de kerk
4. Gezag op school
5. Gezag en overheid

Opvoeders zuchten wat af als het over gezag gaat. Wat doet u, als uw puber een grote mond tegen u opzet? Tegelijk moet u beseffen dat van u en van uw kinderen geldt: 'Wie zal een reine geven uit den onreine? Niet één' (Job 14:4). Kunt u gezag verdienen? Nee! Op het moment dat u vader of moeder werd, kreeg u gezag van God. In zijn "Institutie" werkt Calvijn dat mooi uit bij de uitleg over het vijfde gebod: 'De hoofdinhoud van het gebod is dat wij ontzag hebben voor hen die de Heere boven ons gesteld heeft en dat wij aan hen eer, gehoorzaamheid en dankbaarheid betonen' (boek 2, hoofdstuk 8, par. 35). Uw kinderen zijn u dat verplicht. Maar... als gezagsdrager hebt u óók een hoge roeping.

VADER

Hierbij verdienen vaders bijzondere aandacht. In hoeverre leeft bij u het besef dat u dezelfde naam draagt als God? Hij openbaart Zich immers in Zijn Woord als Vader? Opnieuw Calvijn: 'Als God mensen deelgenoten van die naam maakt, laat Hij een sprankje

van Zijn Goddelijke lichtglans in hen oplichten, om hen eer en aanzien te geven (...). Het moet dus zo zijn dat wij in de man die onze vader is iets Goddelijks zien' (boek 2, hoofdstuk 8, par. 35).

Ook moeders hebben deze roeping. Denk alleen maar aan Jesaja 66:13, waar de HEERE spreekt: 'Als een dien zijn moeder troost, alzo zal Ik u troosten'.

HANDEN VAN GOD

Als opvoeder moet u zich zo gedragen dat u iets laat zien van Wie God is. Dan bent u, om het calvinistisch te zeggen, de handen van God. Dat veronderstelt dat u weet Wie God is. In hoeverre kent u Hem als Vader? Dat is een tere, maar tegelijk noodzakelijke vraag. Alleen door het geloof in Christus is er geheiligde kennis van God. Het staat buiten kijf dat u liefdevol met uw kinderen moet omgaan. Maar verwen ze niet, zegt Calvijn in zijn commentaar op Éfeze 6 vers 4. In eigen woorden: bederf ze niet door alles maar goed te vinden. 'Temper

uw vriendelijkheid, zodat ze in de tucht van de Heere worden behouden'. Durft u de niet populaire ouder te zijn en in de vreze des Heeren 'nee' te zeggen tegen uw kind? Is uw gezin de leerschool voor gezag? Waar moeten uw kinderen het anders leren?

EREN

En jongelui, hoe staat het met jullie? Ben je alleen lief voor je ouders als zij lief voor jou zijn? Of ben je gehoorzaam omdat het je ouders zijn? Denk aan de Heere Jezus, hoe Hij Zijn ouders in alles onderdanig was (Luk. 2:51). En hoort je moeder wel eens een bedankje, omdat ze je kleren gewassen en heerlijk gekookt heeft?

Denk niet dat je ouders jouw gehoorzaamheid moeten verdienen. Calvijn zegt dat het geen verschil maakt of gezagsdragers het verdienen of niet. 'Want wat voor mensen ze uiteindelijk ook zijn, ze zijn niet buiten Gods voorzienigheid om op die positie terechtgekomen, en het is de wil van de Wetgever Zelf dat zij op grond daarvan geëerd worden' (boek 2, hoofdstuk 8, par. 26).

Hoe was het ook alweer? Eer, gehoorzaamheid en dankbaarheid. Als die functioneren in uw en jouw gezin, staat iedereen op de juiste plek en krijgt God de eer, de gehoorzaamheid en de dankbaarheid die Hém toekomt.

Als gezagsdrager heeft een ouder een hoge roeping.

► wordt vervolgd

DE PREKEN VAN RALPH ERSKINE

De preken van Ralph Erskine worden veel gelezen en breed gewaardeerd.

De Schotse prediker wordt geboren op 15 maart 1685. Hij is een zoon van de Schotse predikant Henry Erskine (1626-1696) en de jongere broer van Ebenezer Erskine (1680-1754). Beide broers worden vaak in één adem benoemd als 'de Erskines'.

De broers zijn vooral bekend geworden door hun preken, waarvan er ook behoorlijk veel Nederlandse uitgaven zijn. De preken zijn regelmatig omgewerkt tot uitvoerige verhandelingen, waarvan drie of vier preken ten grondslag liggen. Samen met Thomas Boston vormen Ralph en Ebenezer Erskine de belangrijkste Schotse theologen, waarmee Alexander Comrie en ds. G.H. Kersten zich nauw verwant weten. Het gaat dan met name om hun visie op het verbond en op wet en Evangelie.

ZIJN LEVEN

Ralph preekt voor het eerst in het openbaar op 14 juni 1709 in Culross, over 2 Korinthe 3:5b 'Onze bekwaamheid is uit God'. In 1711 wordt hij bevestigd als tweede predikant te Dunfermline. In deze plaats blijft hij tot zijn sterven. Hij is betrokken bij de 'Marrow Controversy'. Later wordt Ralph geschorst als predikant. Een paar jaar later scheidt hij zich af van de Schotse Kerk. Samen met anderen vormt hij de Associate Presbytery, die in 1743 het ontstaan van de Reformed Presbyterian Church tot gevolg heeft. Deze afscheiding staat bekend als de First Secession.

Na een ziekbed van acht dagen

overlijdt Ralph op 67-jarige leeftijd op 6 november 1752. Op zijn sterfbed sprak hij: 'Ik zal voor altijd een schuldenaar zijn aan vrije genade'. Zijn laatste woorden zijn: 'Victory, victory, victory.' Bekend zijn ook de woorden van zijn broer Ebenezer, toen hij het bericht van sterven ontving: 'Is Ralph heengegaan? Dan heeft hij het van mij tweemaal gewonnen: eerst in de genade en nu in de heerlijkheid'.

Uitvoerig is de verhandeling over Galaten 2:19, waarin Ralph Erskine spreekt over het sterven aan de wet en het leven naar het Evangelie. Deze vroege preek uit 1724 staat helemaal in de zogenaamde 'Marrow Controversy'. Deze strijd draait allereerst om het verzet tegen moralisme en antinomianisme. In deze verhandeling staat de bekende uitspraak over het werk van wet en Evangelie als naald en draad. Samenvattend stelt Ralph dat sterven aan de wet in de rechtvaardiging nodig is om te leven voor God in de heiligmaking.

HET GELOOF

Het geloof is werkzaam met het Woord en het verbond. Allereerst richt het geloof zich op het Woord. Het is het werk van het geloof om dit Woord van God aan te nemen en om God te houden aan Zijn Woord. Dat is de hoofdlijn die Ralph uitwerkt in zijn bekende preek over 2 Samuël 7:25: 'Doe gelijk als Gij gesproken hebt'. Daarnaast is het geloof ook gericht op het verbond, waarin het enerzijds de onwaardigheid van de

zondaar belijdt en anderzijds ziet op de soevereiniteit en genade van God. In een preek over Psalm 74:20 ('Aanschouw het verbond') zegt hij: 'Gij hebt ons in een verbond met U gebracht, en hoewel wij het niet waard zijn dat U ons aanziet, zo wil toch het verbond van Uw beloften aanzien'.

De Heere kan alleen aan Zijn Kerk gedenken als Hij aan Zijn verbond gedenkt.

Het CGO biedt een leergang aan over enkele verhandelingen van Ralph Erskine in Gouda en Veenendaal. Zie voor meer informatie www.cgo.nu/toerusting

Ralph Erskine: 'Zoals de naald vooruitgaat en de draad bij het naaien naar zich toe trekt, zo gaat het ook hier: de naald van de wet gaat vooruit en baant de weg voor de genade van het Evangelie, opdat het mag volgen en plaatsnemen in het hart.'

► slot

Uw Koninkrijk kome

Weet je wat een koninkrijk is?
Dat is een land waar een
koning regeert.

*Van welk rijk
ben jij een
onderdaan?*

Dat wil eigenlijk zeggen: de koning heeft de macht. Iedereen moet luisteren naar wat hij zegt of wil. Ken jij nog een koninkrijk? Dat is het Koninkrijk van God. De Heere Jezus is dáár Koning van. Gods kinderen zijn onderdaan van deze Koning. Dat wil zeggen dat ze Hem willen gehoorzamen en dienen, met de liefde van hun hart. Er zijn twee rijken op deze aarde: het rijk van de duivel en het rijk van Gods Koninkrijk.

Als je geboren wordt, ben je een onderdaan van de duivel. Maar dat hoeft niet zo te blijven. Daarom is dit gebed zo nodig, dat het Koninkrijk van God wordt uitgebreid. In jouw leven, in het leven van je familie, in Nederland, in Europa, in heel de wereld. Hoe doet de Heere dit? Door Zijn Woord en Geest. Dat zijn wapens waar de duivel gelukkig niet tegen kan vechten. Als het Woord gaat spreken en Gods Geest gaat werken, moet de duivel het altijd verliezen. Al wil hij zo graag de baas in jouw leven zijn. Als de Heere Jezus alle macht krijgt in jouw leven wil je niets anders dan voor

Hém leven. Vraag iedere dag of je een onderdaan mag worden of zijn van de Heere Zelf. En vraag het niet alleen voor jezelf, maar ook voor alle mensen in je omgeving.

Zul je bidden of de Heere het werk van evangelisatie en zending krachtig wil gebruiken? Dat daardoor Zijn Naam uitgebreid mag worden.

De duivel zit niet stil. Hij laat niemand met rust. Hij is altijd bezig om het werk van de Heere te verstoren. Om onrust te zaaien. Maar Gods Naam zal bestaan tot in eeuwigheid! Zijn Koninkrijk houdt hier op aarde niet op. Zijn Koninkrijk zal straks in de hemel volmaakt zijn.

Van welk rijk ben jij een onderdaan?

LEESTIP: MATTHÉÛS 6:24-33

de **Saambinder**

**Vraag van de week:
Wie bakte er voor engelen
ongezuurde koeken?**

Antwoord op de vraag van vorige week:
Een dorsende os mocht men niet muilbanden.
Deuteronomium 25:4

*‘Een sterk geloof
is te herkennen
aan dagelijkse
honger en dorst
naar de Heere
Jezus’.*

B. Smijtegelt

BIJ DE VOORPAGINA:

GEREFORMEERDE GEMEENTE GOES

Op 14 oktober 1953 wordt kandidaat A.F. Honkoop in Goes tot predikant bevestigd. Bijna veertien jaar zal hij aan de gemeente verbonden blijven. Een van degenen voor wie zijn prediking tot zegen wordt gesteld, is ds. C. Harinck: ‘Onder zijn prediking drong het besef tot me door dat ik een ziel had, dat er een eeuwigheid was en dat ik bij het sterven God moest ontmoeten. Er werden sterke overtuigingen gewerkt. Anderzijds stalde ds. Honkoop de liefde van Christus in rijke mate uit. Verschillende preken van hem kan ik me nog goed herinneren. (...) Toen ik op zeker moment aan hem vroeg of ik bij hem op catechisatie mocht, zei hij: ‘Jongen, dat moet je niet doen. Met jouw opvoeding houd je dat niet vol’. Maar toen hij zag wat dit antwoord bij me teweegbracht, zei hij: ‘Of ligt het misschien anders in je hart?’ Toen heb ik mijn hart opengelegd. En voordat ik wegging, gaf hij me de kinderbijbel van Vreugdenhil mee. ‘Ga die eerst maar eens lezen en als je hem uit

hebt, kom je maar terug; dan heb ik nog wel wat anders voor je’. Toen kreeg ik onder meer de Erskines van hem te lezen, Brahé, Halyburton en ‘Het zien op Jezus’ van Ambrosius. Wat heeft me dat gevormd!’

John, de schrijvende pelgrim

Verhuizen naar Bedford

Wat zijn John en Mary blij met hun twee dochtertjes Mary en Elisabeth.

‘Weet je,’ zegt John, als ze ‘s avonds gezellig bij elkaar zitten, ‘ik heb zoveel onderwijs mogen ontvangen bij dominee Gifford. Nu ik daar lid ben geworden, zou ik ook zo graag in Bedford wonen.

Vandaag zag ik dat er een huisje te huur is, niet ver van de kerk en niet duur.

Het lijkt veel op het huis waar ik zelf geboren ben.

Ik heb het eens goed bekeken. Er is een aparte opkamer bij en achter het huis is een grote weide, waar onze kinderen heerlijk kunnen spelen. Wat denk je ervan, Mary?’

Mary knikt. ‘Ik zou dat best willen. Voor onze Mary is het ook fijner. Het is straks dan gemakkelijker voor haar om naar school te gaan.’

‘Je bent echt een praktische vrouw,’ zegt John. ‘Ik zal er meteen werk van maken.’

Niet lang na de verhuizing wordt John als ouderling gekozen. Hij mag steeds meer inzicht ontvangen in de Bijbel. ‘De Heere is zo goed voor mij,’ zegt hij tegen Mary. Ik mag zoveel overdenkingen hebben over de Heere Jezus. Hoe Hij geboren werd, hoe Hij opgroeide. Het lijkt soms of ik Hem door de wereld zie wandelen van de kribbe naar het kruis. Hoe Hij gewillig Zich overgaf om daaraan vastgenageld te worden voor mijn zonden en verdorvenheden.’

Mary glimlacht. ‘Ik ben blij dat het beter met je gaat, John. Mijn vader had ook wel strijd, maar ik heb hem nooit zoveel horen zuchten als jij. Wat heb je daar voor een beduimd boek?’

‘Dat is de verklaring van de Brief aan de Galaten van Maarten Luther. Hij leefde ruim honderd jaar geleden in Duitsland en heeft veel voor de Reformatie van de kerk mogen betekenen. Ik heb zo vaak aan de Heere gevraagd of ik eens iets over iemand mocht lezen die dezelfde verzoeken heeft gekend als ik. Nu kreeg ik van een vriend dit oude boek.’

ZIEN EN GEZIEN WORDEN

Singles verschillen onderling in talent, karakter en eigenschappen. Het vraagt van de omgeving een open houding om te begrijpen wat het single leven inhoudt.

Zo voorkomen we dat we te gemakkelijk aannames of vooroordelen hebben over hoe iemand zou moeten zijn of zich zou moeten voelen. Het leven van een single ziet er wezenlijk anders uit dan dat van iemand die deel uitmaakt van een gezin of echtpaar. We denken samen na over het versterken van emotionele zelfzorg door bewuster stil te staan bij wat waarde heeft. Hoe gemakkelijk leven we onbewust en ervaren we veel als vanzelfsprekend. Door vaker stil te staan en positieve betekenis te geven aan ons dagelijks leven, verhogen wij de waarde van een dag en van ons leven. Juist wanneer dit minder vanzelfsprekend is, is het belangrijk hier bewust aandacht aan te geven. Voorbeelden zijn: een wandeling, genieten van het eten, of een gesprek met een vriend(in). Denk bijvoorbeeld concreet: 'De natuur staat nu prachtig in bloei; goed dat ik dit mag zien'. Pas dit gerust meerdere keren per dag toe en gedurende een langere periode.

Zodoende worden we opmerkzamer voor het goede dat in en om ons leven aanwezig is. Deze waardering en dankbaarheid is niet alleen een mentale oefening. In geestelijk opzicht is dit ook een christelijke opdracht, zoals we lezen in 1 Thessalonicenzen 5:16-18: 'Dankt God in alles; want dit is de wil Gods in Christus Jezus over u'. En in Filippenzen 4:4: 'Verblijdt u in den Heere allen

tijd; wederom zeg ik: Verblijdt u'. Deze waarnemingen mogen leiden tot geestelijke bewustwording van de algemene genade die de Heere ons elke dag betoont. Uiteindelijk mag onze dank leiden tot Hem, Die ons in elke levenssituatie ziet en voor ons zorgt.

TEGENSLAG VERDRAGEN

Altijd dankbaar zijn is een onmogelijke opgave. Bij leed, onrecht, verdriet of tegenslag kunnen we soms maar met moeite ons hoofd boven water houden en ons alleen of onbegrepen voelen. Belangrijk is te leren verdragen dat omstandigheden niet altijd te veranderen zijn. Erkenning en begrip van onszelf leidt tot acceptatie dat moeite bij het leven horen. Een helpende gedachte daarbij is: 'Klopt, goed dat ik opmerk dat ik deze gebeurtenis moeilijk vind'. Zorgen voor onszelf betekent ook dat we onnodig kritische of veroordelende gedachten niet verder toelaten. Teleurstellingen ervaren we allemaal, ieder op zijn eigen manier. De een vaker dan de ander. Hoe gemakkelijk blijven we piekeren of beschuldigen we onszelf, met als gevolg dat onze zelfwaardering daalt. De kunst is om de neiging tot zelfveroordeling geen verdere aandacht te geven. Vanuit geestelijk perspectief erkennen we de zorg voor ons lichaam, zoals het in 1 Korinthe 6 staat: het dient een tempel van de Heilige Geest te zijn (door genade) en verdient zorg. Vanuit

die overtuiging dragen we ook zorg voor ons emotionele welbevinden. Wanneer we merken dat we te lang in het negatieve blijven hangen, is het volgens de theorie van het vat van zelfwaardering helpend om te zeggen: 'Goed dat ik het zie'. Zo kunnen we met instemming zorgdragen voor onszelf en vervolgens aandacht geven aan wat wél zin geeft.

ZIEN VAN ONZE NAASTE

Dit artikel gaat over 'zien en gezien worden'. Het begon met de betrokkenheid op onze naaste. Dat is niet alleen ontvangen, maar ook geven. Als onderdeel van de kerkelijke gemeente hebben we allemaal emotionele behoeften. De vervulling daarvan kunnen we niet van de ander opeisen. Wel kunnen we, als jongere, single, gehuwde of weduw(e) (naar), onze bijdrage leveren door de ander te zien: hem te begroeten, te waarderen en interesse te tonen. Paulus schrijft aan de gelovigen in 1 Korinthe 1:10: 'Maar ik bid u, broeders, door den Naam van onzen Heere Jezus Christus, dat gij allen hetzelfde spreekt en dat onder u geen scheuringen zijn, maar dat gij samengevoegd zijt in één zelfden zin en in één zelfde gevoelen'.

Dit artikel is een weergave van een lezing die op 14 maart namens de werkgroep 'Singles in de kerk' gehouden is voor een groep van 150 singles.

Het leven van een single is wezenlijk anders.

HET BESTE MIDDEL

Ds. J.D. van der Velden (1859-1947) werd op 16 november 1887 bevestigd in zijn eerste gemeente, Buitenpost in Friesland. Hij is 42 jaar dienstdoend predikant geweest van de Gereformeerde Kerken in Nederland. Vervolgens is hij 18 jaar emeritus predikant geweest.

Hij was nog maar enkele maanden predikant toen hij geroepen werd in een gezin waar er grote onenigheid was. De vrouw was erg koopziek en de man was heel erg zuinig, op het gierige af. Dat ging natuurlijk botsen. De bui was zó kras doorgebroken dat vrouwlief haar echtgenoot door de ruiten had geduwd. Toen was de vrede voorgoed zoek.

De dominee kwam eraan te pas. Hij was zelf nog maar kort getrouwd en had nog maar heel weinig ambtelijke ervaring. Maar hij wist dat er twee krachtige wapenen waren: het Woord van God en het gebed. Bij moeilijke bezoeken kwam het niet aan op allerlei redeneringen maar op de klem van Gods getuigenis.

Zo aanvaardde de predikant met zijn zakbijbeltje de reis naar het huis van tweedracht, het was een halfuurtje lopen. Gelukkig, man en vrouw waren allebei thuis. Aan hun gezichten was te zien dat de huiselijke barometer nog op storm stond. Twee lieve kinderen speelden op de grond.

Ds. Van der Velden had nog geen eigen kinderen, maar hij begreep wel dat je ouders in een goede stemming brengt als je over hun kinderen spreekt. Dat is altijd een gevoelige plek in het ouderhart.

Welnu, ds. Van der Velden zette de beide kleine kinderen op z'n knieën en zei dat het een grote zegen van de Heere was zulke kinderen te mogen hebben. Het ijs was gebroken.

MAAR...

Toen de dominee voorstelde om iets uit de Bijbel te lezen, was het antwoord vriendelijk toestemmend. Toen las hij enkele verzen uit Kolossenzen 3: 'Gij vrouwen, zijt uw eigen mannen onderdanig, gelijk het betaamt in den Heere'. 'Gij mannen, hebt uw vrouwen lief, en wordt niet verbitterd tegen haar'. Uit hun blikken werd wel duidelijk dat ze begrepen waarom hun predikant op bezoek gekomen was.

'Lieve vrienden, gaat het nu bij jullie ook zoals we zojuist gelezen hebben?' 'Nee, dominee, maar...' En de vrouw wilde de fontein van haar welsprekendheid openen om de oorzaak van de huiselijke twist uitvoerig mee te delen. Haar man was de schuld van alles. En ds. Van der Velden wist wat er dan zou komen: van de man zou hij horen dat zijn vrouw de schuldige was.

VRUCHTEN

'Nee vrienden', zei ds. Van der Velden, 'daar ben ik niet nieuwsgierig naar. Maar wel moet ik je in de Naam des Heeren vragen of je samen wilt leven naar Zijn Woord of naar je eigen verkeerde zin. Willen jullie allebei biddend de vrede proberen te herstellen? Of wil je gehoor geven aan de satan, de grote twistzoeker die in het paradijs het eerste huwelijk al heeft bedorven?'

Zo legde hij de boodschap aan hun hart en in een gebed legde hij alles voor de Heere neer. Nee, hij

vroeg niet of ze wilden beloven dat ze alles weer goed zouden maken. Het is beter bij ambtelijke bezoeken geen beloften af te dwingen, zo vond hij. Beter is het de zaak voor de poorten van het geweten te leggen met de klem van het Woord van God, zo bracht hij het onder woorden in zijn pastorale herinneringen.

Ook schreef hij dat hij later in zijn ambtelijk leven daarvan de vruchten had gezien. Ook heeft hij dit ervaren in zijn eerste bezoek in een huis van twist. Enkele weken later ging hij weer op bezoek en hij trof de vrouw alleen thuis. 'Hoe gaat het?' 'O dominee, wij hebben naar het Woord van God geluisterd. Dat heeft ons getroffen, en nu is de vrede weergekeerd. Het was nog niet meteen zoals het wezen moest, maar langzamerhand is het bijgekomen'.

'Nu, dat was, zielkundig geredeneerd, volgens mijn gedachte ook beter', schreef ds. Van der Velden. 'Als de wond te snel dichtgaat, is het zelden goed. De kracht van het Woord Gods en van het gebed was mij als dienaar van het Woord heerlijk gebleken. Het buigen voor het Woord des Heeren is het beste middel om de brand van twist te blussen en de vrede te kweken'.

Hij wist dat er twee krachtige wapenen waren: het Woord van God en het gebed.

Moederhart, bemoedigingen voor elke dag

Abigail Janse-Pieterman

uitg. Den Hertog

127 blz., € 12,50

Moederhart, bemoedigingen voor elke dag

Moeder-zijn in een opgroeiend gezin is niet altijd gemakkelijk. Kinderen zijn niet altijd volgzzaam, aan het huishouden lijkt geen eind te komen en de moeder zelf is ook weleens moe. A. Janse-Pieterman schreef blogs over het moeder-zijn, en op verzoek van uitgeverij Den Hertog zijn deze gebundeld in het boekje "Moederhart". Ze is moeder van zes kinderen, getrouwd met ds. S.W. Janse en werkzaam als psychosociaal hulpverlener bij De Vluchtheuvel. Merkbaar is dat de auteur zelf met beide benen in de modder van de opvoedpraktijk staat en niet uit de hoogte spreekt, al geven haar aanwijzingen wel duidelijk richting.

Het boekje start met het nalopen van de vrucht van de Geest, met daarbij telkens de aansporing om daarvan meer te laten zien in een biddend leven. Want deze vrucht groeit niet vanzelf op onze eigen akker.

De auteur staat stil bij de waarde van het inbouwen van reflectiemomenten om niet meegezogen te worden in de oneindige tijd- en takenstroom. En om te beseffen dat we elk uur dicht bij de eeuwigheid komen. Dat geeft dan weer impuls aan het gebed of alle gezinsleden bereid zijn God te ontmoeten.

Ze moedigt aan om een veilige hechting tot stand te brengen. Want zonder voldoende aandacht, liefde en positieve reacties kan een kind emotioneel verhongeren. Ook is er aandacht voor om de huwelijksrelatie te voeden en elkaar niet kwijt te raken. De verschillende hoofdstukjes die daarover gaan, geven waardevolle informatie. Wat wel een gemis is, is dat de losse bijdragen niet op elkaar afgestemd zijn en er ook overlap voorkomt in verschillende thema's, zoals het ervaren van drukte en moeite in het gezin, de noodzaak om zelf bij te tanken, jezelf niet aldoor vergelijken met anderen, nagaan of alles ook echt moet wat je denkt te moeten doen en het omgaan met schuldgevoelens.

Er zijn altijd veel dingen te doen in een gezin. Moeders hoeven echter niet alles alleen te doen. Het blijkt goed te zijn voor de ontwikkeling van kinderen als ze taken in het gezin krijgen. Dat kinderen zich eerst verzetten tegen taken is normaal omdat kinderen liever eigen vrijheid willen. Bij het aanleren werkt straffen minder goed dan belonen. De auteur moedigt aan om dit drie tot vier weken vol te houden, waarna het een normaal patroon wordt om mee te helpen. Zo leren kinderen dienstbaarheid, wat een voluit Bijbels begrip is. We leven namelijk niet voor onszelf, maar moeten ook gericht zijn op de ander.

Niet alleen kinderen, ook de echtgenoot kan bijdragen in het gezin. Ook in geestelijk opzicht staat een moeder niet alleen. Want de Heere is nabij om te helpen. Maar we moeten wel als jonge vogeltjes onze monden wijd opendoen om hulp te vragen. Hoe erg is het als we onze mond dichthouden en Hem op Zijn plaats laten. De waarde van stille tijd wordt onderstreept.

Door alle bijdragen heen is de diepe afhankelijkheid van de Heere te lezen. Opvoeden is voor mevr. Janse nauw verbonden met knieënwerk. Daarbij is ze ook bewogen met lezers die zelf nog niet weten geborgen te zijn. Daarom hebben diverse hoofdstukken de spits om God te zoeken. Om te schuilen zodat de toekomstige toorn niet langer op ons rust en deel we krijgen aan het volbrachte werk van Christus. Door het boek heen is gunning te proeven, met het geloof dat de Heere wil horen.

Het moederschap kan rijke gedachten geven over God. Waar een moeder haar angstige baby niet verlaat, maar met liefde bewogen is, zo is de Heere voor Zijn kinderen een God Die hen nooit zal verlaten. Dat is om stil en verwonderd van te worden.

S.H. BRONS-VAN DER WEKKEN,
MOERKAPELLE

KERKNIEUWS

BEROEPINGSWERK BEROEPEN

te Chilliwack (British Columbia, Canada),
ds. M.H. Schot te
Hendrik-Ido-Ambacht.

BEDANKT

voor Nieuwdorp,
ds. J. de Kok te Sint Annaland.
voor Franklin Lakes (USA),
ds. J.J. Witvoet te Rock Valley (USA).

AFSCHEIDSDIENST DS. S. MALJAARS

Op dinsdag 23 juni zal ds. S. Maljaars afscheid nemen van de Gereformeerde Gemeente van 's-Gravenpolder in een dienst die begint om 19.00 uur. Ds. Maljaars diende onze gemeente sinds 13 januari 2021 en heeft een beroep aangenomen naar de Gereformeerde Gemeente van Middelburg-Centrum.

Kerkenraad 's-Gravenpolder

AFSCHEIDSDIENST DS. M.G. VAN MIDDENDORP

Onze herder en leraar, ds. M.G. van Middendorp, heeft het beroep van de gemeente in Oosterland aangenomen. De afscheidsdienst wordt gehouden op 23 juni (19.30 uur) in ons eigen kerkgebouw, Prins Mauritsstraat 22.

Kerkenraad Leerdam

EÉN KUDDE EN EÉN HERDER

'Eén kudde en één Herder'. Deze woorden klonken vrijdag 12 juni in het eenvoudige kerkgebouw van Delvinë, een Albanees dorpje, omgeven door hoge bergen. Ze werden gesproken door kandidaat Klement Rizallaraj tijdens zijn proefpreek over Johannes 10:16. Na een stevige studie van 2,5 jaar mocht hij zijn opleiding aan de Bijbelschool in Durrës afronden. De zendingsgemeente van Delvinë heeft een beroep op hem uitgebracht, dat hij mocht aannemen. Dit was reden dat vertegenwoordigers van allerlei instanties de reis hebben gemaakt om het kerkelijk examen bij te wonen, waaronder ouderling J. Willemsen en ds. H.J. Agteresch als afvaardiging van het deputaatschap ZGG, samen met directeur P. Eikelboom.

De kandidaat werd door kerkcomitélid

Kostaq Xuxi en docent Gerard Wasingk ondervraagd in de vakken Exegese (n.a.v. Hebreeën), Dogmatiek (de leer van het verbond en de sacramenten) en kerkgeschiedenis (de tijd van de Reformatie). Na een uitvoerige en rustige bespreking, waar veel waardering werd geuit, mocht ds. H.J. Agteresch broeder Klement Rizallaraj meedelen dat hij met volle vrijmoedigheid werd toegelaten tot de bediening van Woord en sacramenten. In Nederland is dit voor de direct betrokkenen altijd een zeer gewichtig moment, in Albanië niet minder! Het deputaatschap ZGG mocht bij mandaat van het kerkverband van de Gereformeerde Gemeenten voor het eerst in de zendingsgeschiedenis de lastbrief uitreiken aan een Albanese broeder in de bediening. Van harte zijn hem daarbij de woorden uit Filippenzen 4:5b toegewenst: 'De Heere is nabij'. Waar eenmaal Paulus moest arbeiden in Macedonië, is broeder Klement geboren en opgegroeid en heeft hij in zijn jonge jaren gezworven als schaapherder. Hij heeft o.a. gestudeerd in Athene. In het najaar zullen twee gekozen ouderlingen en kandidaat Rizallaraj bevestigd worden in het ambt en wordt de gemeente geïnstitueerd. Hoe wonderlijk zijn 's Heeren wegen!

Psalm 79:7 ber.

ds. H.J. Agteresch, Werkendam

BERICHTEN

VERBOUWING EN RENOVATIE GEMEENTE OOSTKAPELLE

Jaarlijks verwelkomen we in gemeente Oostkapelle in de zomerperiode veel vakantiegangers rondom Gods Woord tijdens de kerkdiensten. Momenteel vindt er een grote verbouwing en renovatie plaats van ons kerkgebouw. Hierdoor is de extra ruimte in onze kerkzalen, die normaliter gebruikt wordt om vakantiegangers te ontvangen, komende zomer niet beschikbaar. Omdat we de veiligheid moeten waarborgen en simpelweg de ruimte niet hebben, moeten we u dit jaar helaas vragen om niet naar ons kerkgebouw

te komen, maar uit te kijken naar de diensten in de regio. We verwijzen u graag naar een van de volgende buurgemeenten in onder andere Aagtekerke, Meliskerke, Westkapelle, Middelburg-Centrum, Middelburg-Zuid en Vlissingen. U kunt de kerkdiensten in onze gemeente ook volgen via de livestream op www.saronkerk.nl. Hartelijk dank voor uw begrip voor deze uitzonderlijke situatie. We kijken ernaar uit om u in de zomer van 2027 in een vernieuwd kerkgebouw te mogen ontmoeten om samen te luisteren naar Gods Woord.

Kerkenraad Oostkapelle

VERKOPING

Sliedrecht - Op zaterdag 27 juni (10.30-14.00 uur) wordt in Sliedrecht de jaarlijkse actiemarkt gehouden op de parkeerplaats bij de Boazkerk. De opbrengst is voor de aflossing van de Boazkerk.

ZANGAVONDEN

Geldermalsen - Bethelkerk, zat. 27 juni, 19.30 uur, concert voor Gambia m.m.v. kinderkoor De kleine lofstem, mannenkoor Rehoboth, Bert Roest, orgel; meditatie ds. J. Beens.
Kapelle - Herv. Kerk, zat. 20 juni, 19.30 uur, gem. zangvereniging Asaf (Goes), mannenkoor Jeduthun (Amersfoort), Jan Wisse, vleugel; collecte voor De Oase in Ouddorp.

KERKDIENSTEN

ZONDAG 21 JUNI 2026

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Alblasserdam** 16.00 uur ds. C. Sonneveld; **Alphen aan den Rijn** 10.00 en 16.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Amersfoort** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Amsterdam** 15.00 uur ds. A.A. Brugge; **Apeldoorn** (locatie: Loolaan 16, Apeldoorn) 13.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Benthuizen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Clements; **Bodegraven** 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Capelle aan den IJssel-West** 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Den Haag-Scheveningen** 14.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Den Helder** 10.00 en 15.30 uur kand. H.R. Keurhorst; **Deventer** 14.30 uur ds. S.W. Janse; **Dinteloord** 18.30 uur kand. K.L. Blok; **Dirksland** 10.00 en 18.00 uur kand. D. de Jong; **Doetinchem** 9.30 en 16.30 uur ds. P.G. Heijkamp; **Dordrecht** 10.00 uur ds. W.A. Zondag; **Drachten** 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Ede** 9.30 en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Eindhoven** 19.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Elspeet** 11.15 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Enschede** 15.00 uur ds. J. van Laar; **Enter** 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. M.L. Dekker; **Ermelo** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. K. Boeder; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goese** 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Gorinchem** 9.30 en 14.30 uur ds. H.A. van Zetten; **Gouda** 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Goudswaard** 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravenzande** 18.00 uur ds. M.H. Schot; **Groningen** 10.00 en 16.00 uur ds. A. Schreuder; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Hoedekenskerke** 15.00 uur ds. A.E. Brijder; **Hoofddorp** 18.30 uur ds. P. Mulder; **Hoogeveen** 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Houten** 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. W. Harinck; **Kampen** 9.30 en 18.00 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Kamperland** 15.30 uur ds. M. Karens; **Kapelle-Biezelinghe** 10.00 uur ds. W. de Jong en 15.30 uur ds. S. Maljaars; **Katwijk aan Zee** 18.30 uur ds. J. Kroon; **Kesteren** 10.00 (H.D.) en 17.30

uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 18.00 uur stud. L.J. van den Berge; **Kootwijkerbroek** 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. G. Beens; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 18.30 uur ds. M. Boersma; **Leerdam** 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Lisse** 10.00 en 16.00 uur ds. J. Kroon; **Marknesse** 15.30 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Meeuwen** 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Meliskerke** 9.30 en 19.00 uur ds. A.E. Brijder; **Melissant** 15.00 uur ds. J. Beens; **Middelburg-Centrum** 9.30 uur ds. G.J.N. Moens en 14.00 en 18.30 uur ds. W. de Jong; **Middelburg-Zuid** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Mijdrecht** 19.00 uur ds. W. Visscher; **Moerkapelle** (locatie: Dorpsstraat 15, Moerkapelle) 9.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; **Nieuwdorp** 9.30 uur ds. C. Harinck en 14.00 uur ds. L. van der Kuil; **Nieuwer Ter Aa** 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. A.A. Brugge; **Nieuwerkerk** 14.30 uur ds. W.A. Zondag; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nunspeet** 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. A. Schot; **Ooltgensplaat** 9.30 en 18.00 uur stud. B.J. Meulmeester; **Oostkapelle** 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Opheusden** 9.30 (H.A.) en 17.30 uur ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 9.30 en 18.30 uur ds. J. Beens; **Oude-Tonge** 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Oudemirdum** 9.30 en 19.00 uur ds. G.J. van Aalst; **Poederloijen** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 9.30 uur (H.D.) ds. P. Mulder en 19.00 uur ds. P.J. de Raaf; **Poortvliet** 10.00 en 14.30 uur kand. K.L. Blok; **Puttershoek** 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. M.H. Schot; **Rhenen** 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. R.T. Michielse; **Ridderkerk-Slikkerveer** 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Rijssen-Noord** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 9.30 en 18.30 uur ds. G. Hoogerland; **Rotterdam-Alexanderpolder** 9.30 uur ds. H. van der Heiden en 18.00 uur

ds. W.A. Zondag; **Rotterdam-Centrum** 16.00 uur ds. H. van der Heiden; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 (H.A.) en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Scherpenisse** 9.30 (H.A.), 14.00 en 18.30 uur ds. M. Blok; **Sint Annaland** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Sint Philipsland** 14.30 uur stud. B.J. Meulmeester; **Soest** 9.30 en 15.00 uur stud. L.J. van den Berge; **Spijkenisse** 14.15 uur ds. J.M. Evers; **Sprang-Capelle** 16.30 uur ds. E. Bakker; **Stolwijk** 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur ds. J. Janse; **Tholen** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Tricht-Geldermalsen** 18.30 uur ds. M. Joosse; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Veen** 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Veenendaal** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingen** 10.00 en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Vlissingen** 15.00 uur ds. P.C. Vlot; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuil; **Wageningen** 18.30 uur stud. W. van Ee; **Werkendam** 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. M. Karens; **Wierden-Aadorp** 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; **Wolphaartsdijk** 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 18.30 uur ds. J.B. Huisman; **Zoetermeer** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 19.00 uur ds. A. Schot.

DINSDAG 23 JUNI 2026

Alblasserdam 14.00 uur (huw.bev.) ds. H.E.P. Fortuijn; **'s-Gravenpolder** 19.00 uur (Afscheidsdienst) ds. S. Maljaars; **Katwijk aan Zee** 19.45 uur ds. A. Verschuure; **Leerdam** 19.30 uur (Afscheidsdienst) ds. M.G. van Middendorp; **Meeuwen** 19.30 uur ds. B.J. van Boven; **Ridderkerk** 19.30 uur ds. K. Boeder; **Rotterdam-Centrum** 19.45 uur kand. H.R. Keurhorst; **Uddel** 19.30 uur ds. C.A. van Dieren.

WOENSDAG 24 JUNI 2026

Aalburg 19.30 uur ds. W. Mouw; **Barneveld-Centrum** 19.30 uur (H.D.) ds. E.J. Boudewijn; **Capelle aan den IJssel-West** 19.45 uur ds. A. Schot; **De Valk-Wekerom** 19.30 uur ds. B.J. van Boven; **Dinteloord** 19.30 uur ds.

J. van Rijswijk; **Dirksland** 19.30 uur ds. G. Beens; **Dordrecht** 19.45 uur ds. W.A. Zondag; **Elspeet** 19.30 uur ds. G. van Manen; **Gouda** 19.30 uur (voor de GBS) ds. A. Verschuure; **Hilversum** 19.45 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Klaaswaal** 19.30 uur ds. A.J. de Waard; **Kruiningen** 19.30 uur ds. K. Boeder; **Nieuwe-Tonge** 19.30 uur ds. J. van Laar; **Oppeendoes** 19.30 uur ds. J.B. Zippro; **Ouddorp** 19.30 uur ds. C. van Krimpen; **Oude-Tonge** 19.30 uur ds. M. Boersma; **Poederloijen** 19.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Poortvliet** 19.30 uur ds. W. de Jong; **Scherpenzeel** 14.30 uur (huw.bev.) ds. J. Beens en 19.30 uur (voor de zending) ds. J.M.D. de Heer; **Stolwijk** 19.30 uur (voor de zending) stud. A.M.C. Westeneng; **Zwolle** 19.30 uur ds. A.T. Huijser.

DONDERDAG 25 JUNI 2026

Alblasserdam 19.30 uur ds. J. Beens; **Alphen aan den Rijn** 19.30 uur ds. C. Hogchem; **Den Helder** 18.30 uur ds. J.M. Evers; **Dirksland** 14.00 uur (huw.bev.) ds. G.J. van Aalst; **Kamperland**

19.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Kesteren** 14.00 uur (huw.bev.) ds. D. de Wit; **Kootwijkerbroek** 19.30 uur ds. G. Beens; **Krimpen aan den IJssel** 14.30 uur (huw.bev.) ds. J.J. Hoogerbrug; **Naaldwijk** 19.45 uur ds. J.M.D. de Heer; **Nieuwer Ter Aa** 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Nisse** 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Nunspeet** 14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Schot; **Ooltgensplaat** 19.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Opheusden** 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. van Laar; **Puttershoek** 19.30 uur ds. J.J. Tanis; **Rhenen** 19.30 uur stud. L.J. van den Berge; **Rilland-Bath** 19.30 uur ds. W.J. Karels; **Wageningen** 19.30 uur ds. A.T. Huijser; **Westkapelle** 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg.

VRIJDAG 26 JUNI 2026

Berkenwoude 14.15 uur (huw.bev.) ds. M.L. Dekker; **Doetinchem** 14.00 uur (huw.bev.) ds. P.G. Heijkamp; **Genemuiden** 14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure; **Hoogeveen** 18.30 uur (huw.bev.) ds. A.J. de Waard; **Kesteren** 13.30 uur (huw.bev.) ds. C.A. van Dieren; **Opheusden** 14.30 uur (huw.

bev.) ds. W. Mouw; **Rijssen-Zuid** 14.30 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse; **Sint Annaland** 15.00 uur (huw.bev.) ds. J. de Kok; **Werkendam** 14.00 uur (huw.bev.) ds. H.J. Agteresch; **Wolphaartsdijk** 15.00 uur (huw.bev.) ds. W. de Jong; **Yerseke** 13.30 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 21 JUNI 2026

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2) 9.30 uur; **Amsterdam** (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.00 uur; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b) 14.00 uur evang. M. Rozema; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. C. van Drunen.

ADVERTENTIES

Advertenties en familieberichten aan

Verloop, Alblasserdam:

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
078-6912899, saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag

vóór de week van verschijning
aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties
uiterlijk aanleveren maandag 9.00 uur.

 Bureau Mark.

Mark Verweij
Psychosociaal therapeut

mark@bureaumarck.nl
+31 (0)6 53 29 69 57
bureaumarck.nl

VERHUISBERICHT

J.A. Cromwijk en
E.T. Cromwijk-van Sligtenhorst
(voorheen Breeveld 14,
Woerden) zijn verhuist naar:
Laarweg 9A
6732 DG Harskamp
Tel. 06-27280230
(Ps. 119:40 ber.)

Zendingsdag te Gorinchem
DV 20 juni | Welkom bij de
NeoLife kraam voor een natuur-
lijk advies over gezondheid.
Kommie 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

Boerderijcamping Klein
Emelaar, nabij Uddel.
Omgeven door graanvelden en
bossen. Nieuw sanitair en ook
privé sanitair beschikbaar.
Voor informatie of reserveringen:
0577-456818 of zie onze site.

Eenzaam, moeilijk rond-
komen of iets anders? Vraag
steun! Gaat het wel goed?
Help als maatje of donateur.
Leef matig als goed rentmeester.
St. kleinsteun.nl 06-34180256

Nieuwerkerk Zeeland
www.campingdevierwindstreken.nl
Tel. 06 250 500 61

Op vakantie naar Canada? Zie
www.CanadianHolidayRentals.ca
voor accommodaties en
autoverhuur.

Zakelijke en Familie Mediation
vanuit een christelijke achtergrond
Bel 0318-250105 of mail naar
info@vanweelden-mediation.nl
Wij zijn gevestigd i/h midden van NL.

Te huur **vakantiewoning**
buitengebied Oldebroek, 2 pers.
Voor info: 06-14546069

Ervaar rust tussen
de Scheldes in Zeeland!
B&B de Bakkeet
www.zeeuwsoefje.nl
+31621833003

Afscheidsboeken:
Christen- en Christinnereis
en Heilige Oorlog naverteld.
Al vele jaren gewaardeerd
afscheidsgeschenk op scholen.
www.ramshoorn.nl

Winst uit Verlies

Contactrondvaart 2026
Zuid Hollandse Plassen
Alphen aan den Rijn
Zaterdag 4 juli a.s.
Van 11 tot 15 uur
(H)erkenning in contact
met lot-&geloofsgenoten
bij verlies door kanker!
Geschikt voor gezinnen
Geen eigen bijdrage
Info & opgave (verplicht):
www.Winstuitverlies.nl

Welkom in onze **B & B**
De Brinkhoek in Barneveld.
Voor boekingen belt u 06-
81859161 of reserveert u op
www.BedandBreakfast.nl

Leven met autisme?

 TAMIM
www.tamim.nu

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer
0318 - 526641
06 - 46376232
www.phvanderleer.nl
De Dijk 30 | Achterberg (Rhenen)
Vraag naar ons gratis laatste-wens-boekje

 mediorah

Vast
in een
Pornoverslaving?

Mediorah helpt je weer
grip te krijgen!
zet de eerste stap naar
herstel en neem
contact op.

www.mediorah.nl

100 % online behandeltraject mogelijk

Casa Familia
VOORTHUIZEN

Te koop

Open huis
D.V. 27 juni 10.00-15.00
Kleefveen 30b, Voorthuizen

Naar de Veluwe wanneer u wilt?

Op ons kleinschalige park staan prachtige chalets op eigen grond. De chalets worden gemeubileerd en gestoffeerd aangeboden. Klaar voor eigen gebruik of voor verhuur. Combinatie is ook mogelijk. Hartelijk welkom.

Kijk op casafamilia.nl/tekoop Of bel naar **06-17347000**

de Verrassing
samen vakantie vieren

Wanneer zien we u op Texel?

(0222) 31 89 06
U kunt ons appen of bellen

www.deverrassing.nl

STICHTING ISAAC DA COSTA

Het Woord in Israël

www.isaacdacosta.nl

BROUWER
PSYCHOLOGEN

Psychologische hulp voor kinderen en volwassenen

Brouwer Psychologen geeft hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen bij psychische klachten en in moeilijke situaties. Dat doen we vanuit onze christelijke identiteit, al ruim 35 jaar. Wij bieden o.a.:

- behandeling
- psychologisch onderzoek

Dit doen we ook voor mensen met een verstandelijke beperking

Locaties: Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen en Apeldoorn Telefoon: 0180-426955
E-mail: info@brouwerpsychologen.nl Website: www.brouwerpsychologen.nl

Je hoofd nooit stil? Vast in angst, stress en onrust?

Doorbreek die cirkel met **De Ontspanformule!**

✓ Gratis online training
✓ Eerste stap naar rust en ontspanning
Gun jezelf die rust. Start nu!

AB STRESSWONRUSTDEBAAS.NL
Albert van den Berge

tel. 06-25081102

HARKES
Begravenissen

harkesbegravenissen.nl
0172 - 21 21 22
WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Maakt u zich zorgen om uw kind?

KOC biedt deskundige jeugdhulp en opvoedondersteuning. Samen staan we óm het kind.

- ✓ Bijbelse identiteit als basis
- ✓ Krachtige driehoek van gezin, kerk en school
- ✓ Ondersteuning op maat, thuis en binnen het gezin

Heeft u een vraag of wilt u zich aanmelden?
Bel of mail naar toegang@koc.nu.

koc.nu
(0318) 517 310 | info@koc.nu

koc
met hart voor het kind

werkenbijdeschutse.nl

De Schutse Academie | Diverse locaties | 16-36 uur

Stap over naar de zorg!

Wil je aan de slag bij De Schutse, maar heb je niet de juiste opleiding?

Via de Schutse Academie kan je aan de slag als (aspirant) begeleider. Hier werk én leer je tegelijk. In één jaar groei je door tot begeleider met persoonlijke begeleiding en praktijkervaring.

Neem contact op met onze recruiters, via werkenbij@deschutse.nl of bel naar 06-39367589. Samen bespreken we de mogelijkheden.

De Schutse
Zorg wat er écht toe doet

VAN WOLFSWINKEL | BOUW

WIJ ZOEKEN

VERSTERKING

 ERVAREN TIMMERMANNEN

 LEERLING TIMMERMANNEN

 BEL OF APP MET JONATHAN

06 - 81450152

 Ds. G.H. Kerstenschool Borssele

We zoeken een enthousiaste en bevroegen collega

leerkracht

voor 2 dagen per week
(hele schooljaar, waarvan in groep 8 van eind sep. tot en met eind feb. en meer dagen is ook mogelijk)

werkdagen en groep in overleg

Solliciteer nu via r.sterk@kerstenschool.nl en hopelijk tot snel!

Kijk voor meer info op kerstenschool.nl

Bekijk de vacature

MONTEUR EN MEUBELMAKER

 32-40 uur Barneveld 06 46 48 14 92

 Siloah
ZORGGROEP SRJON

Geef leiding met je hart

Vacature

Teamleider

In 's Gravenpolder zoeken we een **teamleider** met hart voor de gehandicaptenzorg. Je geeft richting, bent zichtbaar en zorgt dat jouw team met plezier goede zorg kan bieden. Ook lever je een bijdrage aan informele zorg, zorginnovaties en het jaarplan.

siloah.nl/vacatures/teamleider-zorg-zeeland

Vind jouw plek als teamleider bij Siloah

Bouw mee aan een veilige Vesting voor onze leerlingen

Op onze school in **Barneveld** bieden we onderwijs dat stevig geworteld is in de Bijbel met **echte aandacht** voor elk kind. Kom ons **hechte team** versterken en zet je in om alle leerlingen te vormen vanuit een **veilige vesting**.

Bekijk deze en andere vacatures op www.fraanjeschool.nl

 Ds. J. Fraanjeschool De Vesting

Leerkracht groep 2, 5 en 7

Intern begeleider middenbouw

Teamleider bovenbouw

Leven uit de Bron

Bezinningsavonden

gezin, kerk en school
samen rond ons onderwijs

Augustijnenkerk,
Dordrecht
22 juni 2026

Sint-Jan, Gouda
2 juli 2026

Met medewerking
van diverse sprekers
uit onze achterban

 scholengroep
driestar - wartburg

driestarwartburg.nl/bezinningsavond

Bouw mee aan een veilige Burcht voor onze leerlingen

Op onze school in **Barneveld** bieden we onderwijs dat stevig
geworteld is in de Bijbel met **echte aandacht** voor elk kind.

Kom ons **hechte team** versterken en zet je in om alle leerlingen
te vormen vanuit een **veilige burcht**.

Bekijk deze en andere vacatures op
www.fraanjeschool.nl

Ds. J. Fraanjeschool
De Burcht

Leerkracht groep 3 en 6

Intern begeleider bovenbouw

de **Saambinder** BEWUSTE KEUZE

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redacteuren: J. van 't Hul, W.G. Hulsman,
ds. G.W.S. Mulder
Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken
ter recensie en vragen voor de rubriek
'Vraag en antwoord' naar:
ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk),
berichten, meditaties en voor vragen die
bestemd zijn voor de redactie:

J. van 't Hul
Lierderf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E redactie@desaambinder.nl
Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk
woensdag 1700 uur vóór de datum van verschijning
van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen:
voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:
A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T 001 269 720 3533
E saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites Gereformeerde
Gemeenten:
Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin:
www.gemeenteengezin.nl

Studenten: www.studentengergem.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden
bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties
zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder
opgave van redenen niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid
betreffende de inhoud van de advertenties en de
(recensies van de) aangekondigde boeken.

Mensen met een leesbeperking kunnen door middel
van een abonnement van de Christelijke Bibliotheek
voor blinden en slechtzienden (cbb.nl) wekelijks De
Saambinder lezen.

VRAAG EN ANTWOORD DOOR DS. LABEE

Regelmatig hoor ik de uitdrukking dat het 'Evangelië niet naar de mens is', om uit te drukken dat een mens een vijand is van de boodschap van zonde en genade. Maar dat is toch niet de betekenis?

NIET NAAR DE MENS

VINDPLAATS

Inderdaad, als er gesproken wordt over de verlorenheid en verdorvenheid van de mens en het verzet van de mens daartegen, worden wel de woorden gebruikt: 'het Evangelie is niet naar de mens'. In strikte zin is dat niet de eerste betekenis van deze woorden, die we lezen in Galaten 1 vers 11b. Daar lezen we: 'Maar ik maak u bekend, broeders, dat het Evangelie hetwelk van mij verkondigd is, niet is naar den mens'.

De kanteekening (38a) leert ons: 'Dat is, mij niet van mensen is gegeven of geleerd, of van mijzelf versierd, of steunende op autoriteit van enige mensen'. Daarbij verwijzen ze naar het volgende vers (12): 'Want ik heb ook hetzelfde niet van een mens ontvangen noch geleerd, maar door de openbaring van Jezus Christus'.

De bedoeling is duidelijk: Paulus

verklaart dat hij het Evangelie niet heeft ontvangen door het onderwijs van anderen (Gods gewone weg), maar door een bijzondere openbaring uit de hemel.

Tegelijk is de meest gebruikelijke omgang met deze vindplaats niet onjuist: het Griekse grondwoord 'naar' (kata) geeft niet zozeer de oorsprong als wel de kwaliteit aan (die niet losstaat van de herkomst). Eenvoudig gezegd: omdat het Evangelie van Christus is ontvangen, is het zo'n totaal andere leer dan welke leer dan ook van beneden. Het Evangelie van het kruis was (en is) geen aantrekkelijk woord voor een natuurlijk mens. Het volkomen offer van de Middelaar tot verzoening, roept weerstand op. En de rechtvaardiging van de goddeloze, niet door de werken van de wet, staat haaks op de gebruikelijke Joodse leer onder de Galaten. In de Bijbelverklaring van Dächsel (1818-1901) staat onder meer dit: 'Drie dingen heb ik tegen het Evangelie: het betwist u, uw menselijke vrijheid, het tast u aan in uw menselijke eer en het vrijdelt uw menselijke wijsheid...'

SCHRIFTPLAATS

Terecht vroeg de vraagsteller of

er wellicht andere Schriftplaatsen waren die de regelmatig gebruikte uitleg (niet naar de mens) ondersteunden. Die zijn er zeker! Allereerst denken we aan de woorden van de apostel aan de gemeente te Korinthe. In hoofdstuk 2 vers 4 en 5 schrijft hij: 'En mijn rede en mijn prediking was niet in beweeglijke woorden der menselijke wijsheid, maar in betoning des geestes en der kracht; opdat uw geloof niet zou zijn in wijsheid der mensen, maar in de kracht Gods'.

Verderop in dit hoofdstuk (vers 14-16) staat: 'Doch wij hebben niet ontvangen den geest der wereld, maar den Geest Die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen die ons van God geschonken zijn; dewelke wij ook spreken, niet met woorden die de menselijke wijsheid leert, maar met woorden die de Heilige Geest leert, geestelijke dingen met geestelijke samenvoegende. Maar de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden'.

In Romeinen 11 vers 28 vinden we deze woorden (over het Joodse volk): 'Zo zijn zij wel vijanden aangaande het Evangelie'. En vanwege die verwerping en bestrijding kwam het Evangelie (dat niet naar de Joodse mens was/is) óók tot de heidense mens (die er evenzeer ver vandaan wilde blijven). Opdat straks uit vrije gunst, die eeuwig een drie-enig God bewoog, een schare uit Jood en heiden zou staan voor de troon en voor het Lam. Want het Evangelie is niet naar de mens, maar komt wel tot de mens.

HEB JIJ/HEBT U OOK EEN VRAAG?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. **Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.**

Het Evangelie is niet naar de mens, maar komt wel tot de mens.

